

Strąkowiec bobowy (*Bruchus rufimanus* Boheman , 1833)

1. Systematyka

Rząd – chrząszcze (*Coleoptera*)

Rodzina – strąkowcowate (*Bruchidae*)

Plemię - *Bruchini*

2. Biologia i opis gatunku

Gatunek ten występuje w jednym pokoleniu w ciągu roku. Zimuje w stadium chrząszcza w ściółce, na miedzach lub w nasionach pozostających na polu lub w magazynach. Na polu, szkodnik pojawia się już w okresie początkowego formowania się pędów na roślinach o wysokości około 15 cm. Masowy nalot chrząszczy na pole ma miejsce w okresie formowania nasion w strąkach i może trwać przez cały lipiec. W tym czasie samice składają jaja. Wylęgające się larwy przegryzają ściankę strąka, a dalej skórkę nasienia. W jednym nasieniu może równocześnie żerować kilka larw. Od sierpnia, a także przez wrzesień i październik, chrząszcze opuszczają nasiona przechodząc do naturalnych kryjówek w polu, gdzie zimują. Cykl rozwojowy jednego pokolenia trwa około 40 dni.

Morfologia. Chrząszcz jest koloru czarnego, długości 3-4 mm. Na pokrywach skrzydeł są widoczne białe plamki i rdzawy pasek sięgający do połowy skrzydeł. Pierwsze człony czułków są koloru czerwonego. Jajo jest owalne, błyszczące, długości do 0.5 mm. Larwa jest biała, beznoga łukowato wygięta długości do 4 mm.

3. Opis uszkodzeń rośliny

Wylęgła larwa wgryza się przez skórkę strąka do nasienia. Na jego powierzchni jest widoczny ciemniejszy otwór wejściowy. Wewnątrz nasienia larwa wgryza korytarz zakończony pod powierzchnią skórki, przez którą jest widoczny przepoczwarczający się szkodnik. Chrząszcz wychodzi przez okrągły otwór wygryziony w nasieniu. Zdolność kiełkowania uszkodzonych nasion może obniżyć się do 40%. Uszkodzone nasiona nie nadają się do spożycia i wysiewu.

Strąkowiec bobowy

Strąkowiec bobowy – larwy w nasionach

Strąkowiec bobowy – uszkodzone nasiona

4. Metodyka wykonania obserwacji

Obserwacje odnoszące się do nalotu chrząszczy na plantację (identyfikacja wzrokowa), należy rozpocząć w okresie, kiedy rośliny osiągną wysokość około 15 cm (skala BBCH - patrz bobik: 2/20-21) . Obserwację wykonuje się na roślinach rosnących w rzędach do 10 m od brzegu plantacji. Wyznacza się odcinki o długości 2 mb w rzędzie. W okresie dojrzewania nasion wykonuje się analizę dotyczącą szkodliwości larw. Metodykę podano w pkt.6.

5. Próg zagrożenia i terminy zabiegów

Zidentyfikowanie 3-5 chrząszczy/15-20 m² powierzchni plantacji na roślinach rosnących w pasie do 10 m od brzegu pola, w okresie przed formowaniem pąków kwiatowych

(skala BBCH – patrz bobik: 3/30-39), jest sygnałem do rozpoczęcia zabiegów ochronnych. Polegają one na opryskaniu plantacji środkiem ochrony roślin. W okresie dojrzewania nasion w strąkach (skala BBCH – patrz bobik: 7/70-79), po zakończeniu kwitnienia, wykonuje się 1-2 zabiegi w postaci ponownego opryskania plantacji insektycydami.

6. Ocena szkodliwości

Ocenę szkodliwości przeprowadza się po zebraniu strąków i wymłóceniu nasion. Zbiór następuje w okresie, kiedy strąki są ciemne, a nasiona suche i twarde (skala BBCH – patrz bobik 8/89). Analiza polega na zebraniu po 100 suchych strąków z trzech punktów po przekątnej pola o powierzchni do 2 ha. Każdy następny hektar obejmuje dalsze 100 losowo zebranych strąków. Następnie ze strąków wyłuskuje się nasiona, oddzielając uszkodzone od nieuszkodzonych. Ustala się procent uszkodzonych nasion.

Ocena stopnia uszkodzenia roślin:

- słaby: do 5% uszkodzonych nasion,
- średni: do 10% uszkodzonych nasion,
- silny: powyżej 10% uszkodzonych nasion.